

RIKSANTIKVAREN

ARKIV

SAKSBEHANDLER
førstekonsulent Inger Karlberg

INNVALGSTELEFON
22 94 04 74

TELEFAX
22 94 04 08

GJENDART

DERES REF.

DERES DATO
05.09.97

VÅR REF.
97/4208
Ark. B-67

VÅR DATO
26 MARS 1998

Johan Jarnæs
Baneveien 32 E

3600 Kongsberg

INST. FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK Universitetet i Oslo		
Saksb.:	31 MAR 1998	Kopi:
Ark.:	0604	
Saksnr.:	98/2352	Dok. nr.:

REGISTRERING AV KULTURMINNER PÅ KONGSBERG - VIDERE ARBEID. KONGSBERG KOMMUNE, BUSKERUD FYLKE.

Vi viser til Deres brev av 05.09.1997 vedr. forespørsel om oppfølging av registrerte kulturminner i Kongsbergområdet.

I 1994 deltok Riksantikvaren både med midler og kompetanse til gjennomføring av et prosjekt for vurdering av kulturminner i Kongsberg. Prosjektet omfattet kulturminner som kunne være forhistoriske og som mulig kunne knyttes til tidlig bergverksdrift. Konklusjonen dengang var at de utvalgte objektene ble datert, basert på faglig skjønn, til etterreformatorisk tid. Det ble ikke funnet materiale for en direkte og uavhengig datering. I rapporten fra feltarbeidet ble det redegjort for at de objekter, dvs. de mulige kulturminner som er registrert lokalt gjennom en årrekke, utgjør et grunnlag for et større og grundigere felt- og forskningsarbeid. Rapporten ble sendt til berørte parter, og ansvarlige myndigheter, bl.a. til Buskerud fylkeskommune og Universitetets Oldsaksamling. Ytterligere oppfølging er ikke påkrevd når de dengang undersøkte objektene (kulturminnene fra undersøkelsen i 1994) ikke ble datert til eldre enn 1537, dvs. at kulturminnene ikke er automatisk fredet.

Fylkeskommunen er rette myndighet til å foreta bl.a. søk, registrering og dokumentasjon av automatisk fredete kulturminner (jfr. Lov om kulturminner av 1978, § 11a). Det tillegges også fylkeskommunen et ansvar å følge opp kulturminner av ukjent alder og funksjon inntil disses forhold er klarlagt og rette myndighet kan overta ansvaret. Grunneiere blir kontaktet dersom det blir dokumentert automatisk fredete kulturminner på eiendommen. Som svar på spørsmål 2 er det ikke påkrevd ytterligere fredning, dersom et objekt blir erkjent som automatisk fredet kulturminne. Registrering av objektet skjer opp mot Statens Kartverk, ved at kulturminnet blir avmerket på kartet og beskrivelse av objektet foreligger i arkiv hos kulturminnemyndighetene.

Riksantikvaren har rettet en henvendelse til fylkeskommunen. De meddeler at de vanskelig kan ta på seg videre undersøkelser dersom det ikke skjer tiltak i området

som direkte berører de registrerte objektene. Fylkeskommunen prioriterer saker hvor kulturminner er under press og hvor det er fare for at kulturminnet kan bli ødelagt.

Universitetets Oldsaksamling er rette myndighet til å forvalte automatisk fredete kulturminner, eldre enn 1537. Inntil kulturminnene er erkjent som type og funksjon som førreformatoriske kulturminner, vil ikke Oldsaksamlingen kunne bidra med kompetanse utover det å kunne bistå fylkeskommunen under evt. registreringsoppgaver. Riksantikvaren har ikke forespurt Oldsaksamlingen, da fylkeskommunen tydelig signaliserer at de ikke har kapasitet.

Riksantikvaren har dessverre ingen midler til rådighet for videre arbeid, og kan for tiden ikke avsette kompetanse til dette arbeidet. Det foreligger således hos Riksantikvaren dessverre ingen konkrete planer om å se på skriftegnene på Gamlegrendsåsen i samband med gravrøyser og eldre gruvedrift på samme sted.

Hos Riksantikvaren pågår for tiden fredningsarbeid vedrørende bygninger og anlegg ved Sølvverket på Kongsberg. Arkeologi seksjonen har gitt informasjon vedr. enkelte av de registrerte kulturminnene videre til prosjektet, slik at dette materialet også kan bli vurdert i en større kulturhistorisk sammenheng. Det er to sider hvor registreringene kan være berikende for fredningsarbeidet: Dette gjelder ulike typer kulturminner knyttet til primærnæring for gruvebyens befolkning fra ca. 1630 og fremover, og dernest om enkelte av kulturminnene vitner om tidlig gruvedrift, dvs. forhistorisk virksomhet.

Vi beklager med dette at Riksantikvaren ikke kan følge opp det spennende registreringsarbeidet som pågår i Kongsberg, verken med midler eller med fagkompetanse, men vi håper at det lokale engasjement kan opprettholdes.

Med hilsen

Kristine Johansen (e.f.)
fung. seksjonssjef

Inger Karlberg

Gjenpart: Buskerud fylkeskommune, Kulturetaten, Haugesgt. 89, 3020 Drammen
IAKN/ Universitetets Oldsaksamling, Frederiks gt. 3, 0164 Oslo